

ישראל ופלסטין

ישראל וחמאס ביצעו הפרות חמורות של דיני המלחמה במהלך הלחימה ברצועת עזה בחודשים יולי ואוגוסט 2014. לפחות 2,100 פלסטינים נהרגו, בהם 1,500 שזוהו על-ידי האו"ם כאזרחים. כ-11,000 בני אדם, רובם אזרחים, נפצעו. עשרות אלפי התקיפות הישראליות גרמו לרובו הגדול של ההרס במהלך הלחימה: 22,000 בתים הפכו בלתי ראויים למגורים, 108,000 נעקרו מבתיהם ומאות אלפים נותרו ללא אספקה נאותה של מים או חשמל.

חמאס וארגונים פלסטיניים חמושים ברצועת עזה ביצעו כ-1,700 התקפות מרגמה ו-4,800 התקפות רקטות חסרות הבחנה על ריכוזי אוכלוסייה ישראלים במהלך הלחימה. בהתקפות נהרגו חמישה אזרחים ישראלים ונפצעו 36, והן אילצו עשרות אלפי אזרחים תושבי יישובים הסמוכים לרצועה לעזוב באורח זמני את בתיהם. מערכת ההגנה האווירית של ישראל, "כיפת ברזל", צמצמה ללא ספק את מספר הנפגעים האפשריים מקרב האזרחים. שישים ושישה חיילים ישראלים נהרגו במהלך הלחימה.

ישראל ומצרים המשיכו במצור שהן מטילות על רצועת עזה מזה שבע שנים, ולדבר נודעו השלכות הרסניות על כלכלת הרצועה, על התשתית שלה ועל התנועה החופשית של אנשים וסחורות, ובייחוד על הייצוא. בחודש ספטמבר נאותה ישראל לאפשר הגדלה של יבוא הסחורות הנחוצות לבניין לרצועת עזה, אולם ההגבלות החמורות על הייצוא ותנועת האנשים נותרו בעינם.

ארגונים חמושים ברצועת עזה הוציאו להורג בחודש אוגוסט לפחות 25 פלסטינים שאותם האשימו בשיתוף פעולה עם ישראל. רשויות חמאס ברצועה ביצעו מעצרים שרירותיים ועינו עזירים. הרשויות התירו לארגונים מקומיים מסוימים לזכויות האדם לפעול, אולם דיכאו את ההתנגדות הפוליטית, את חופש ההתאגדות ואת החופש להתכנס באורח בלתי אלים.

במהלך שנת 2014, עד ל-31 באוקטובר, כוחות ישראלים הרגו 43 פלסטינים בגדה המערבית, לרבות מזרח ירושלים. בחלק מהמקרים מדובר היה בהרג בלתי חוקי של מפגינים או של אנשים אחרים שלא היו סכנה מיידית לחייו של איש. בעקבות החטיפה וההרג של שלושה בני נוער ישראלים בידי חשודים פלסטינים ביצעו הרשויות הישראליות מאות מעצרים שהיו ככל הנראה שרירותיים, והרסו את בתיהן של שלוש משפחות כצעד של ענישה.

הרשויות הישראליות הרסו מאות בתי מגורים במסגרת מדיניות מפלה, והביאו בכך לעקירתם בכפייה של מאות תושבים פלסטינים בגדה המערבית לרבות מזרח ירושלים, כמו-גם של בדואים אזרחי ישראל. הרשויות הישראליות לא נקטו צעדים הולמים נגד מתנחלים שתקפו פלסטינים וגרמו נזק לרכושם ב-307 תקריות, נכון ל-1 בדצמבר, כפי שעולה מדיווח של האו"ם. ישראל המשיכה להרחיב התנחלויות בלתי חוקיות בגדה המערבית הכבושה, והשתלטה באורח לא חוקי על 4,000 דונם של

קרקע. ישראל אף הטילה הגבלות חמורות על זכותם של הפלסטינים לחופש תנועה, ועצרה מאות פלסטינים, וביניהם ילדים ומפגינים לא אלימים, באורח שרירותי.

בגדה המערבית, אנשי שירותי הביטחון של הרשות הפלסטינית הכו מפגינים לא אלימים, עצרו והטרידו עיתונאים, וכלאו באורח שרירותי מאות בני אדם. נמשכו הטענות המהימנות על ביצוע עינויים בידי שירותי הביטחון של הרשות הפלסטינית.

רצועת עזה

ישראל

ב-8 ביולי פתח צה"ל בהתקפה אווירית על רצועת עזה, ובעקבותיה באה התקפה קרקעית שהחלה ב-17 ביולי. ב-26 באוגוסט הושג הסכם הפסקת אש. האו"ם זיהה 538 ילדים בין 1,563 האזרחים הפלסטינים שנהרגו על-פי מניינו.

ההתקפות הלא חוקיות שביצעה ישראל כללו התקפה ב-9 ביולי שבה נהרגו תשעה אזרחים, בהם שני נערים, שהתאספו בבית קפה על חוף הים כדי לצפות במשחקי גביע העולם בכדורגל; התקפות שכוונו נגד בתי ספר של האו"ם ששימשו כבתי מחסה לאנשים שנעקרו מבתיהם ב-24 ו-30 ביולי, שבהן נהרגו 32 בני אדם לרבות 9 ילדים; והתקפה ב-3 באוגוסט שכוונה ככל הנראה נגד שלושה לוחמים פלסטינים שרכבו על אופנוע והמועד שנבחר לבצעה היה דווקא כאשר היו מחוץ לבית ספר שבו מצאו מחסה אנשים שנעקרו מבתיהם. 9 אזרחים, 8 מהם ילדים נהרגו.

בתקיפות אוויריות שביצעה ישראל נהרגו שני עובדי עירייה שפינו נזקי מלחמה במחנה הפליטים אל-בוריג' ב-11 ביולי. בשלהי חודש יולי השתמשו כוחות קרקע ישראליים בח'זזאעה באזרחים פלסטינים כמגנים אנושיים, ירו על אמבולנסים, מנעו מהם להגיע לפצועים וכן ירו באזרחים נמלטים והרגו אותם.

לדברי האו"ם, הפעולות הצבאיות הישראליות הרסו או הסבו נזק כבד ל-28 בתי ספר, עשרות בארות, שני מפעלים מרכזיים לטיפול בשפכים, תשתית החשמל ותשתית אזרחית אחרת. כמעט כל תושבי רצועת עזה איבדו את הגישה למים זורמים ולאספקת חשמל למשך ימים או שבועות.

אף אחד מן הצדדים לא נתן באמת את הדין על הפרת דיני המלחמה. הצבא הישראלי החל בבדיקה של 100 התקפות שביצעו כוחותיו במהלך הלחימה בשנת 2014 והפנה 13 מקרים לחקירה פלילית. אולם, העובדה שאיש כמעט לא הועמד לדין פלילי בעקבות החקירות העצמיות של פשעי מלחמה שבוצעו כביכול ברצועת עזה במהלך הלחימה בשנים 2008-2009 ו-2012, אינה מותירה סיבות רבות לצפות לתוצאה שונה. חמאס לא נקט שום צעדים כדי להעמיד לדין לוחמים פלסטינים בגין התקפות חסרות הבחנה של רקטות ופגזי מרגמה על ריכוזי אוכלוסייה ישראלים בשנת 2014 או בגין התקפות כאלה שבוצעו בעבר.

בחודש יולי הקימה מועצת האו"ם לזכויות האדם ועדת בדיקה לבחינת הפרות לכאורה של דיני המלחמה בידי כל הצדדים ללחימה בחודשים יולי-אוגוסט. בחודש נובמבר הצהירה ישראל כי לא תשתף פעולה עם הוועדה, בטענה כי היא מוטה.

המצור

המצור המתמשך שישראל מטילה על רצועת עזה עלה לכדי ענישה קולקטיבית המוטלת על האוכלוסייה האזרחית. מצרים חסמה גם היא כל תנועה סדירה של סחורות במעבר רפיח, והגבילה מאוד את תנועת האנשים בגבול. יותר מ-80% מאוכלוסיית עזה, המונה 1.8 מיליון בני אדם, מקבלים סיוע הומניטארי, ולפני מעשי האיבה בחודשים יולי-אוגוסט, שבהם נהרסו 128 בתי מלאה ובתי עסק ו-291 נוספים ניזוקו, הגיע שיעור האבטלה ל-45%.

גם לפני הלחימה בשנת 2014 עמד היקף היבוא הישראלי לרצועת עזה על 15% בלבד מהיקפו בשנת 2006 (לפני הטלת המצור). בנוסף, המצור גרם ברצועה, גם לפני הלחימה, למחסור של 71,000 בתים ו-200 בתי ספר, כך על-פי דיווחי האו"ם.

ארגונים פלסטינים חמושים השתמשו בחומרי בנייה, שיובאו כמעט בוודאות ממצרים, כדי לבנות מנהרות שבהן השתמשו כדי לשגר התקפות לשטח ישראל. כדי למנוע שימוש צבאי בבטון ומוטות פלדה הסכימו ישראל והרשות הפלסטינית על מנגנון פיקוח על יבוא חומרים אלה. עד לחודש דצמבר הייתה כמות הסחורות שיובאה לרצועה נמוכה בהרבה מהכמויות הנחוצות לשיקום בתי מגורים ותשתיות שנהרסו במהלך הלחימה הקיץ. ישראל המשיכה לאכוף את ההגבלות על יצוא מסחרי מהרצועה ללא הצדקה ביטחונית דומה, ולדבר נודעו השלכות כלכליות חמורות.

לאחר שעלתה לשלטון בחודש יולי 2013, הידקה ממשלת מצרים את ההגבלות על תנועת פלסטינים בין רצועת עזה לסיני, וצמצמה את מספר תושבי הרצועה העוברים במעבר בשני שלישים, לממוצע של 6,444 לחודש במחצית הראשונה של שנת 2014. מצרים לא התירה ייבוא או ייצוא סדירים של מוצרים דרך מעבר רפיח. לאחר התקפה של ארגון חמוש בחודש אוקטובר, שבה נהרגו 30 אנשי כוחות ביטחון מצריים מצפון לעיר אל-עריש שבסיני, הגבילה מצרים עוד יותר את המעבר בגבול.

האזורים האסורים לכניסה

לפני הלחימה בחודשים יולי-אוגוסט המשיכו הכוחות הישראליים לירות על אזרחים פלסטיניים באזור שעליו הכריזה ישראל כאסור לכניסה בתוך הרצועה, לאורך גבולה הצפוני והמזרחי ולטווח של יותר משישה מיילים ימיים מחופה של עזה. לפי דיווחי האו"ם, במחצית הראשונה של שנת 2014 כוחות ישראלים הרגו ארבעה אזרחים פלסטינים ופצעו 87 במרחק של עד 500 מטרים מגדר המערכת.

בעקבות הפסקת האש מה-26 באוגוסט הקלה ישראל את ההגבלות שהיא מטילה על דייגים פלסטינים, והתירה להם לשוט עד למרחק של שישה מיילים ימיים מהחוף במקום שלושה. הסגר הימי עדיין מונע את הגישה ל-70% מהמרחב הימי של רצועת עזה, כפי שהוא מוכר על-פי המשפט הבינלאומי. האו"ם דיווח כי בששת החודשים הראשונים של שנת 2014 כוחות חיל הים הישראלי ירו על דייגים פלסטינים או הפעילו נגדם כוח באופן אחר ב-181 תקריות, ופצעו שמונה מהם.

חמאס וארגונים פלסטיניים חמושים

ארגונים פלסטיניים חמושים ירו יותר מ-5,000 רקטות ופגזי מרגמה לשטח ישראל והרגו חמישה אזרחים, לרבות 370 רקטות שנורו לפני ההסלמה בלחימה ב-8 ביולי. הירי החוזר ונשנה אילץ אזרחים

בערים ברחבי ישראל למצוא מחסה במקלטים. הרקטות הנורות על-ידי ארגונים חמושים ברצועת עזה לא ניתנות לכיוון מדויק על מטרות צבאיות, וכאשר הן נורות לעבר ריכוזי אוכלוסייה ישראלים תוך הפרה של דיני המלחמה הדבר עולה לכדי התקפות חסרות הבחנה או מכוונות על אזרחים.

במהלך הלחימה בחודשים יולי-אוגוסט גילתה סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים פלסטינים (אונר"א) כי ארגונים פלסטינים חמושים אחסנו רקטות בשלושה בתי ספר ריקים המנוהלים על-ידיה. לוחמים פלסטינים סיכנו אזרחים בכך שירו רקטות מתוך אזורים מאוכלסים.

ב-21-23 באוגוסט, ארגונים פלסטינים חמושים הוציאו להורג, בפומבי ובהליך בזק, 25 גברים שנאשמו בשיתוף פעולה עם ישראל, וסביר שהדבר נעשה באישורו של חמאס. ארגונים פלסטינים חמושים לקחו לפחות 16 מהגברים מבתי כלא הנמצאים בשליטת חמאס.

חמאס לא נקט שום צעדים נראים לעין כדי לעצור או להעמיד לדין את האחראים למעשים אלה.

נכון ל-31 באוקטובר, 338 בני אדם נפלו קורבן לעינויים או להתעללות בידי מנגנון ביטחון הפנים ומשטרת חמאס, כפי שעולה מתלונות שהתקבלו במשרדי הנציבות הפלסטינית העצמאית לזכויות האדם.

כוחות הביטחון של חמאס עצרו באופן שרירותי פעילים של החברה האזרחית, מרצים באוניברסיטה וחברים בתנועה הפוליטית היריבה פתח.

הגדה המערבית

ישראל

נכון ל-31 באוקטובר, כוחות הביטחון הישראליים ירו למוות במהלך השנה ב-43 אזרחים פלסטינים, בהם 11 ילדים, רבים מהם בנסיבות המצביעות על כך שההרג היה בלתי חוקי. בחודש מאי הרגו כוחות ישראלים את נדים נווארה, בן 17, ומוחמד אבו טאהר, בן 16, במהלך הפגנה פלסטינית בסמוך למחנה עופר בגדה המערבית, שבו בסיס צבאי ובית כלא. סרטוני וידיאו הוכיחו כי אף אחד מהנערים לא יידה אבנים או היווה סכנה כלשהי לחייו של מישהו בעת שנהרג. בחודש נובמבר עצרה משטרת ישראל שוטר מג"ב בחשד כי הרג את נווארה באופן בלתי חוקי.

רוב מעשי ההרג אירעו לאחר ה-11 ביוני, בפעולות שביצע הצבא הישראלי בתגובה לחטיפתם והריגתם של שלושה בני נוער ישראלים בידי פלסטינים בגדה המערבית. כוחות ישראלים ערכו יותר מ-1,200 פשיטות על בתים, משרדים ובתי עסק, תוך שהם הורסים רכוש פרטי, ועצרו יותר מ-500 בני אדם – רבים מהם, על-פי הטענה, תומכי חמאס. האחראים למעשה היו ככל הנראה חברי חמאס, על אף שלא היו שום ראיות פומביות לכך שחמאס הורה לבצע את מעשי ההרג; הארגון שיבח את מעשה החטיפה, אולם טען שאינו נושא באחריות לרצח הנערים.

כוחות ישראלים השתמשו בכוח מופרז בתגובה להפגנות של תושבים פלסטינים במזרח ירושלים לאחר שקבוצה של ישראלים חטפה ושרפה למוות נער פלסטיני כנקמה על הרג שלושת הנערים הישראליים. שוטרי מג"ב ישראלים עצרו והכו את בן דודו של הפלסטיני שנרצח, שהוא אזרח

אמריקני, ולאחר מכן פשטו על בית דודו ועצרו אותו ואנשים אחרים מבין קרובי משפחתו, ללא הצדקה נראית לעין. בחודש אוגוסט כוחות ישראליים הרסו כצעד של ענישה את בתיהם של שלושה אנשים שנחשדו בהרג הנערים הישראלים, באזור חברון. בחודש נובמבר הרסה ישראל כצעד של ענישה את בית משפחתו של אדם ממזרח ירושלים שנהג את מכוניתו בחודש אוקטובר לתוך תחנה הומה אדם של הרכבת הקלה והרג תינוקת ואישה בת 22.

בחודש אוגוסט הרגו כוחות הביטחון הישראליים שלושה גברים, בהם האשם אבו מארייה, שעבד בארגון DCI-פלסטין העוסק בזכויות ילדים, לאחר הפגנה בבית אומר. איש מהגברים לא היווה סכנה מיידית לחייו של אדם כלשהו בעת שנהרג.

הרשויות הישראליות לא נקטו צעדים הולמים נגד מתנחלים שפצעו פלסטינים והרסו רכוש פלסטיני או גרמו לו נזק, לרבות מסגדים, בתי מגורים, בתי ספר, מכוניות ורכוש אחר. נכון ל-31 באוקטובר בוצעו בשנת 2014 על-פי דיווח האו"ם, 296 התקפות מסוג זה, לרבות 117 שבהן נפצעו פלסטינים.

בניית התנחלויות והריסה מפלה של בתיים

בספטמבר הכריזה ישראל על 4,000 דונם של קרקע בגדה המערבית כ"אדמת מדינה", צעד שמנהיגי המתנחלים שיבחו כסולל את הדרך להקמת התנחלות גדולה חדשה באזור. במחצית הראשונה של שנת 2014 החלה בנייתן של 507 יחידות דיור בהתנחלויות, ירידה לעומת 1,807 יחידות הדיור שבנייתן החלה במהלך התקופה המקבילה בשנת 2013, כך עולה מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה של ישראל.

נכון ל-1 בדצמבר, הרשויות הישראליות הרסו 552 בתי מגורים ומבנים אחרים פלסטיניים בגדה המערבית (כולל מזרח ירושלים), ובכך עקרו מבתיהם 1,170 בני אדם. עבור פלסטינים במזרח ירושלים ובשטח C, הנתון לשליטה ישראלית בלעדית ומהווה 61% מהגדה המערבית, קבלת היתרי בנייה היא משימה קשה ביותר ולעתים אף בלתי אפשרית. לעומת זאת, מנגנון תכנון נפרד מעניק למתנחלים היתרים לבנייה חדשה ללא קושי.

חופש התנועה

ישראל המשיכה להטיל הגבלות מכבידות על תנועת הפלסטינים בגדה המערבית, בין השאר באמצעות מחסומים ומכשול הפרדה. הגבלות תנועה הקשורות להתנחלויות אילצו פלסטינים לנסוע בדרכים עוקפות שהנסיעה בהן גוזלת זמן רב, והגבילו את גישתם לאדמות חקלאיות.

במשך שבוע אחד בחודש מאי, כוחות ישראליים אילצו את כל 62 תושבי הקהילה הבדואית חומסה אל-בוקעייה לעזוב פעמיים את בתיהם לצורך תרגילים של "אימונים צבאיים" שנמשכו מספר שעות, כפי שדיווח האו"ם. מאז שנת 2012 כוחות ישראליים אילצו תושבים אלו לעזוב 14 פעמים.

ישראל המשיכה להקים את מכשול הפרדה סביב מזרח ירושלים. כ-85% מתוואי המכשול עובר בתוך הגדה המערבית, ולא לאורך הקו הירוק המציין את המקום שבו עבר הגבול לפני שנת 1967. האו"ם

דיווח כי המכשול חוצץ בין חקלאים פלסטינים ב-150 יישובים בצדו המזרחי של המכשול בגדה המערבית לבין אדמתם הנמצאת בצדו המערבי.

מעצרים שרירותיים ומעצר ילדים

הרשויות הישראליות המשיכו לעצור ילדים שנחשדו בעברות פליליות, לרוב בידי אבנים, כשהן מבצעות את המעצרים בשעות הלילה בביתם של הילדים, באיומי נשק, חוקרות אותם שלא בנוכחות בן משפחה או עורך דין, וכופות עליהם לחתום על הודאות בשפה העברית, שאינם מבינים. נכון ל-31 באוקטובר הוחזקו 163 ילדים פלסטינים במעצר בידי ישראל.

נכון ל-31 בספטמבר, ישראל החזיקה 457 עצירים מנהליים פלסטינים ללא כתב אישום או משפט, על סמך ראיות חסויות. שירות בתי הסוהר של ישראל אזק פלסטינים שאושפזו למיטותיהם בבית החולים לאחר ששבתו רעב במשך זמן רב במחאה על מעצרים המנהלי.

הרשות הפלסטינית

בשנה זו המשיכו להגיע תלונות על עינויים והתעללות בידי שירותי הביטחון של הרשות הפלסטינית בגדה המערבית. הנציבות הפלסטינית העצמאית לזכויות האדם דיווחה על 108 תלונות, נכון ל-31 באוקטובר.

בחודש אפריל, שירותי הביטחון של הרשות הפלסטינית פיזרו באלימות ועצרו באורח שרירותי אנשים שהשתתפו בהפגנה לא אלימה ברמאללה. הרשות הפלסטינית ממשיכה לאסור על הפצת שני שבועונים תומכי חמאס בגדה המערבית.

בתי משפט פלסטיניים לא מצאו כי אף אחד מאנשי הביטחון בגדה המערבית אחראי לעינויים, למעצרי שירותי או למקרים של מוות במשמורת שאירעו בעבר.

לפני נתוני האו"ם, נכון ל-31 באוקטובר, אזרחים פלסטינים פצעו 61 מתנחלים בגדה המערבית. בנוסף לשלושת הנערים שנהרגו בחודש יוני, תשעה אזרחים ישראלים נהרגו בידי פלסטינים בין החודשים אוגוסט לדצמבר, בהם ארבעה גברים ושומר שנהרגו במהלך התקפה על בית כנסת בירושלים שעליה נטל אחריות הארגון הפלסטיני החמוש גדודי אבו עלי מוסטפא.

הרשויות הפלסטיניות השולטות בגדה המערבית, כמו גם בעזה, הפקידו בידי בתי משפט דתיים סמכויות בענייני המעמד האישי כמו נישואים וגירושים. בפועל, נשים המבקשות להתחתן או להתגרש סבלו מאפליה. בתי המשפט דרשו מנשים מוסלמיות להשיג את הסכמתן של קרוב משפחה ממין זכר כדי להינשא ולהשיג את הסכמת בן הזוג כדי להתגרש, למעט במקרים חריגים.

ישראל

בתי בדואים מזרחי ישראל בכפרים "לא מוכרים" נהרסו באורח מפלה בטענה שנבנו שלא כחוק. הרשויות הישראליות סירבו להכין תכניות מתאר עבור היישובים ולהנפיק להם היתרי בנייה, והן דחו תכניות שהוגשו על-ידי היישובים עצמם. לעומת זאת, הרשויות העניקו בדיעבד מעמד חוקי לחוות

בודדים בבעלות יהודים, ותכננו יישובים חדשים באזורים הללו עבור יהודים. בג'ץ דחה עתירה שבה נדרשה המדינה להעניק מיגון טוב יותר לכפרים "לא מוכרים", ובכלל זה הצבת "מיגוניות" או הכללתם בטווח הפעולה של מערכת "כיפת ברזל" ליירוט רקטות. העתירה הוגשה לאחר שבחודש יולי רקטות מרצועת עזה הרגו גבר ופצעו קשה שלושה ילדים בכפרים בדואים.

לפי ארגון זכויות האדם הבדואי הישראלי "פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי", הרשויות הישראליות ביצעו 52 פעולות הריסה של בתים ורכוש בדואיים, לרבות חריש של יבולים והרס אוהלי מחאה בכפר אל-עראקיב, שבו נהרסו 64 פעמים מבני מגורים, וכן בית הקברות של הכפר.

רבים מ-200 אלף מהגרי עבודה החיים בישראל על-פי הערכות הודרו גם בשנת 2014 מזכויות שלהן זוכים עובדים אחרים, כגון שכר על שעות נוספות בהתאם לחוק שעות עבודה ומנוחה הישראלי. בין השנים 2008 ו-2013 מתו בישראל 122 מהגרי עבודה תאילנדים שהועסקו במגזר החקלאי, בהם 43 שמתו מ"תסמונת המוות הלילי הפתאומי", הפוגעת בגברים אסיאתיים צעירים ובריאים, ו-22 שסיבת המוות שלהם לא ידועה, כיוון שהמשטרה לא ביקשה נתיחה שלאחר המוות. כך על-פי נתוני הממשלה.

מדיניות הממשלה מגבילה את יכולתם של מהגרי עבודה להקים משפחות. ישראל מגרשת מהגרים הנישאים למהגרים אחרים בעודם במדינה, או מהגרים שנולדו להם ילדים בישראל.

מאז שנת 2005 נכנסו לישראל ממצרים באורח בלתי מוסדר כ-60 אלף מהגרים ומבקשי מקלט מאפריקה, לפני שישראל השלימה את הצבתה של גדר לאורך הגבול עם מצרים, שמנעה את כניסתם של אנשים נוספים בשנת 2014. ישראל המשיכה למנוע ממבקשי מקלט שנכנסו למדינה באורח בלתי מוסדר את הזכות להליך מקלט הוגן, וכלאה כ-2,500 בני אדם, בעיקר אזרחי אריתריאה וסודאן. החל בשנת 2013 ועד סוף אוגוסט 2014 "בחרו" כ-8,000 אריתריאים וסודאנים שהוחזקו במעצר בלתי מוגבל בזמן או שהיו נתונים לאיום במעצר כזה לעזוב את ישראל.

ישראל הוסיפה להסמיך בתי דין דתיים – יהודיים, מוסלמים, נוצריים ודרוזיים – לשפוט בענייני נישואים, גירושים והיבטים נוספים של המעמד האישי. בפועל, נשים המבקשות להתגרש סבלו מאפליה, למשל מסירובם של בתי דין רבניים במימון המדינה לאשר את הגירושים ללא הסכמת הבעל. מנתוני ארגונים למען זכויות האישה עולה כי מספר המקרים שבהם נתקלו נשים בסירוב כזה של בתי דין רבניים מוערך בעד 3,400 מדי שנה. הממשלה לא פרסמה נתונים לגבי מספר בני הזוג הנשואים שלא הורשו להתגרש, אך על-פי דיווחים הנשים מהוות רוב גדול במסורבים.

גורמי מפתח בינלאומיים

בחודש אפריל אישרה פלסטין אמנות ליבה בינלאומיות בתחום זכויות האדם וכן את אמנות ג'נבה ואמנות נוספות, בעקבות קריסת שיחות השלום עם ישראל בתיווכה של ארה"ב באותו חודש. נשיא פלסטין מחמוד עבאס לא נקט שום צעדים משמעותיים להחלת סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי על פשעים חמורים בגדה המערבית וברצועת עזה. ישראל, ארה"ב ומדינות אירופאיות הפעילו על עבאס לחץ שלא לנקוט צעדים כאלה. שבדיה הכירה בפלסטין כמדינה בכל הנוגע ליחסיהן הבינלאומיים.

בחודש אוקטובר הקצו תורמים בינלאומיים כמחצית מן הסכום המובטח שהסתכם ב-5.4\$ מיליארד דולר ארה"ב לסיוע הומניטארי ברצועת עזה. כלכלנים העריכו את הנזק שהסבה הלחימה ביותר מחמישה מיליארד דולר ארה"ב.

בשנת 2014 הקצתה ארה"ב בסה"כ 4.1 מיליארד דולר לסיוע צבאי לישראל, לרבות מיליארד דולר שהוקצו למימון מערכות הגנה נגד רקטות וטילים. כמו כן הקצתה ארה"ב 440 מיליון דולר לסיוע לכוחות ביטחון פלסטיניים ולתמיכה כלכלית ברשות הפלסטינית.

האיחוד האירופי הקצה בשנת 2014 לרשות הפלסטינית תמיכה ישירה בגובה 130 מיליון אירו, ותמיכה בפיתוח וסיוע למגזר הביטחוני בשטח הפלסטיני בגובה של 450 מיליון אירו.

בשנת 2013 חתם האיחוד האירופי על מזכר הבנה עם ישראל המבטיח ששום מימון שהוא מעניק למחקר ולפיתוח לא יתמוך בעסקים או בפעילויות של התנחלויות. בשנת 2014 רמז האיחוד כי יאסור על יבוא מוצרים חקלאיים מסוימים מישראל אלא אם כן ישראל תבחין אותם ממוצרים של התנחלויות. מספר קרנות פנסיה אירופיות המנוהלות על-ידי ממשלות משכו את השקעותיהן בעסקים ישראלים שעל פי הערכתן תורמים להתנהלות ישראלית בלתי חוקית בשטח הפלסטיני הכבוש או מפיקים ממנה תועלת.